

dette Forslag. Den Mand, som stod i Spidsen for Hedeselskabet, udtalte henimod Slutningen af sit Liv følgende Ord, som særlig vare møntede paa denne Egn: „Paa Hjemmene beror Danmarks Fremtid, og det gælder om at skabe saa mange smaa lykkelige Hjem som muligt.“ Denne Mand havde et aabent Dje for, hvad det er, denne Egn trænger til, og det er min Overbevisning, at ved dette Lovforslag kunde der gøres adskilligt, uden at det kom til at forstyrre Forholdet i andre Egne. Jeg vil derfor henstille til det høje Ting, at det tager det Vædringsforslag, som det ærede Medlem for Silkeborg (Byriel Jensen) og jeg have stillet, under Overvejelse og støtter det, og ogsaa til den højtærede Landbrugsminister at han vil stille sig velvillig dertil.

Samtidig vil jeg gerne med et Par Ord have Lov til at omtale et Vædringsforslag, der er stillet af Mindretallet under Nr. 14 om Ekspropriation. Jeg for min Part kan ikke støtte dette Forslag. Jeg tror ikke, at det, at der blev eksproprieret, vilde blive til nogen stor Gavn for Husmændene, for det første fordi Husmændene saa vanskeligt selv kunde faa nogen Indflydelse paa, hvor Jordlodden kommer til at ligge — i alt Fald vilde denne Indflydelse blive en Del indskrænket — og for det andet fordi Ekspropriationen vilde medføre, at Jordlodderne blive uforholdsmæssig dyre, og det vilde igen bevirke, at vedkommende fik en noget mindre Lod. Af disse Grunde kan jeg ikke følge den ærede Ordfører i hans Anbefaling af denne Vædring og har heller ikke kunnet være med til at stille den. — Det af det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds (Harald Jensen) stillede Vædringsforslag skal jeg ikke særlig omtale. Dog er der noget i det, som jeg skal dvæle ved med et Par Ord, nemlig Planen om Statsfæste. Jeg tror, at den danske Bondestand, siden den er bleven fri for Jællerskabet, har vist, at den har kunnet gaa fremad i Dydighed, har kunnet opdyrke Jorden og i det hele taget har lagt en Energi og Dydighed for Dagen, der vanskeligt finder sin Lige, og jeg tror til visse ikke, at der er nogen stor Trang i Bondebefolkningen til at komme til Statsfæste igen. Jeg tror heller ikke, at det vilde gavne Husmændene stort, om de skulle indrulleres under Statsfæste og, om man saa vil, inorporeres i en fast Organisation. Jeg forstaar godt, at det ærede Medlem ifølge sine Principper er en Tilhænger af dette System, men jeg tror, at her staar man netop over for en Reform, der gaar i modsat Retning af hvad det ærede Medlem tilsigter. Jeg mener, at man

vilde skade Sagen, dersom man nogen Sinde kom ind paa Statsfæste i Stedet for privat Selveje. Ganske vist kan man sige med en vis Ret, at disse Husmænd komme til at sidde — i Lighed med saa mangen anden Landmand — som en Slags Prioritetsforpagtere, men jeg tror, at det vil vise sig, at ved Flid, Dydighed og Sparsommelighed vil det lykkes dem at faa Prioriteten afdraget, saa at de ville komme til at staa som fri og selvstændige Mænd. Hermed skal jeg slutte, idet jeg gentagende anbefaler Vædringsforslag Nr. 8 til Tingets og særlig til den højtærede Landbrugsministers Velvilje, fordi jeg tror, at Loven uden denne Vædring i det hele taget, vil blive meningsløs for denne Egn, som sikkerlig har Krav paa at komme med. En Ting tør jeg foreskifte, og det er, at der vil ikke være Mangsel paa unge Mænd, som ved Flid og Sparsommelighed have samlet sig den fornødne Kapital, saa at de kunne sige: Vi møde med 4—500 Kr., maa vi saa ikke not bede om at faa det samme af Statskassen, som vore Brødre i den bedre stillede Del af Landet faa.

Reventlow: Den ærede Ordfører har jo udførligt omtalt de enkelte Paragraffer i Loven, og da jeg kan slutte mig til de Udtalelser, der ere faldne fra ham, hvor han har talt paa Udvalgets Vegne, skal jeg ikke gaa hver enkelt Paragraf nærmere igennem. Jeg vil dog gerne have Lov til at udtale mig her om nogle af de Paragraffer i Loven, som forekommer mig at være de væsentligste, og som det forekommer mig, at Det hovefsagelig bør rettes paa. Det, som har voldt mest Vanskelighed i Udvalget at komme til Rette med, har jo været Pengespørgsmaalet; Pengespørgsmaalet har her i denne Sag, som det jo saa ofte viser sig i Livet, været des Budels Kern og det vanskeligste at klare; men jeg mener dog, at vi her ere komne til et Resultat ved gensidig Smødekommen fra alle Sider, som bør paastones, og et Resultat, som jeg haaber, at alle ville kunne gaa med til. For at klargøre for ærede Medlemmer, hvorom det egentlig drejer sig, hvilke Udgifter dette Lovforslag, saadan som det nu er fremkommet fra Udvalgets Side, vil medføre for Staten, og hvilke Fordele det vil bringe for den Landarbejder, som faar en saadan Jordlod, turde jeg maaftestille en Sammenligning mellem det Forslag, som er fremkommet fra Flertallet i Landbotommisionen, og det Forslag, som nu er fremkommet fra Udvalget. Jeg tør da maaftestillade at recapitulere, hvad der fremkom fra den ærede Ordfører, om, hvor-